ԵՐԱԿԻ
ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Հաւաքեց Մ. ԻՍԱՀԱԿԵԱՆ

ՊԱՐ-ԵՐԳԵՐ (Եայլի)

Եար ա՛յլի, եար այլի, եարալու եար:

Զատը եմ զարկել սարին,
Գ.ատայ եմ դրել տարին.
Եար այլի, եար այլի, եարալու եար [1]).
Մութն ընկաւ, տուն այլի, անջիկեար եար. [2]).
Գիտեմ նամուսդ էդ էր,
Խի մտար մեղքիս տակին։

Եարըմ եմ գտել Սասա,
Եարիս տունը փոս ա,
Աստուած սիրող բան չըսայ,
Մէկ ու ճար է, ախտոս ա։

Այլան չինող իմ եարը,
Գ.ալամ բռնող իմ եարը,
Ջուրն առայ ելայ սարը,
Ջ'տեսայ Ֆիղան եարը։

Արև տուր ամառ դնա,
Կանքդ տուր էման դնա,
Եարս ճամպին կ'տեսնես,
Բարև տուր, անցի գնա։

Ուռի ես կանաչել մի,
Մեր դռնէն հեռանալ մի,
Եար, Աստուածդ կ'սիրես,
Հեռու ես մոռանալ մի։

Բարակ ճանապէն մտելես,
Կորցրածդ գտելես,
Նոր վալէդ ոչ վայելես,
Ինձ քու մտից քցելես։

Շահ—Սանամ օտար, օտար, օտար:

Կողպայ, եարը ամպել ա,
Թափով ոսկին բանդել ա.
Շահ-Սանամ օտար, օտար, օտար. [1]).
Շէկ տղի դարուէն վարամուտար։ [2]).
Մեռնիմ աղայ ղըլըղիդ,
Ղ.ըլըղըդ կեղտոտել ա։

---

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից յետոյ։

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից յետոյ։

Հաց եմ թխել բոց ա,
Ընկաւ թընդիրը թող ա,
Ելնեմ կայնեմ հարցընեմ,
Եարաք իմ եարը հոս ա։

Կանաչ կարմիր քիսայ,
Գիշերը երազիս տեսայ,
Ա՛յ նանի, քեզ կըսեմ,
Շէգ ազին էրա փեսայ։

Կանաչ կարմիր ծիտ եմ,
Ձեր բաղի դուռը գիտեմ,
Իւղ թումանը քէ մուշտուլուխ,
Քու եարի տեղը գիտեմ։

Աղջիկ ինչ էր դիլակդ,
Օղով կօշկուն բիլակդ,
Մի բանս բանայ դեօկսդ,
Ընձի վառեց կըրակդ։

Էս գիշեր լուսնեակ գիշեր,
Կէտ ընքներ կարմիր թշեր,
Աղջիկ՝ Աստուածդ սիրես,
Բաց դուռը գամ էս գիշեր։

Ջուրը կուգայ ափ տալէն,
Երկու չամամ ծափ տալէն,
Հրէս եարս գալիս է,
Ալ բինիշը թափ տալէն։

Ջայլամ մանեմ լարերով,
Փլաւ եփեմ բիբարով,
Հրէս իմ եարը եկաւ,
Ձեռը լիքը նարաթով։

Էրել եմ ցորնի աշան,
Բոլըս բոլոր փերուշան,
Արի երթանք Սուրբ Նշան,
Մատնիս տամ քեզի նշան։

Ես սիրեցի խալը տալու:

Ալագեազ բարձր տեղ է, եար.
Ջուրը հիւանդի դեղ է, եար, եար,
Ես սիրեցի խալըը տալու իմ
սիրած եարը [1]).
Օրթէ չ'առնեմ, ես կ'մեռնեմ,
իմ սիրած եարը. [2]).
Սիրած սիրածին չեն տայ, եար,
Էս ինչ կռապաշտ տեղ է, եար,
եար։

Երթկայ երթիկ եկելես,
Երթկայ փետին նստելես,
Իմ հէրը քէ աղջիկ չի տայ,
Նըհախ քունդ կորելես։

Մեծ արտուցը դուշ կ'լնէր,
Սառը աղբըրին թուշ կըլնէր,
Եարօ դնա թէղ արի,
Եարդ մալամիշ կըլնէր։

Բաղըմունիմ բաղպան չէր,
Բաղըս բաղից լման չէր,
Բօլուք-բօլուք դուրս եկան,
Մէկը եարիս լման չէր։

Ամպել է ամպի նման,
Շաքարը ղանտի նման,
Իմ նանը ինց է պահել,
Ծալած գիւլբանուքի նման։

Ձիւն ա եկել հալում ա,
Փոսը լցուել սառում ա,
Էս էլօղլու խօրաթէն,
Ինձ մահի պէս հալում ա։

---

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողի վերջը։

Արիաչալը ելել ա,
Եարս դուռը կալնել ա,
Ընձի աչքով անում ա,
Սիրաս ու հոգիս մաշում ա։

Էլել ես կերթաս սարը,
Չ'հարցրիր իմ հալը,
Եարիս սիրուն կ'վառուի,
Ի՞նչ կենեմ դիւլնի մալը։

Տընկոզ ման արի եարս։

Ես աղջիկ եմ ալա եմ,
Տընկոզ ման արի եարս [1]).
Նշանլու եմ խալլի եմ,
Էն տունն ես հարս կերթամ,
Որ տեղ շէղլիկ կ'գտնեմ։

Էս տներ ծեպած տներ,
Մէջը կար ոսկէ սըներ,
Սուն ու գերան բար պիտեր,
Սրտով սիրած եար պիտեր։

Հալը թռաւ թառն էլաւ,
Իմ բանը կռուով էլաւ,
Սաբար, քու որդիդ մեռնի,
Դուշմանի սրտով էլաւ։

Հագել եմ ալ եմ ելել,
Սրտէս հիլալ եմ ելել,
Հէրուալ իմ բիւլբիւլ լեզուն,
Էս տարի լալ եմ ելել։

Քեանքիւլիդ կալին մեռնիմ,
Երեսիդ խալին մեռնիմ,
Լսել եմ կարդացել ես,
Աղմսալիդ կոզին մեռնիմ։

---

[1]) Ամեն մի տողի վերջը կրկնել։

Էս օր գուխանը մերն ա,
Մաճ բռնողը իմ հէրն ա,
Եղնարած շէղլիկ տղէն,
Ալամ գիտէ իմ տէրն ա։

Մեխակ եղայ ծոցդ ընկայ,
Բըխով եղայ ոտքդ ընկայ,
Բանջրխիս դրի քարին,
Կանչեցի զարիպ եարին։

Մանրաթփիկ ըռէհան։

Մանրաթփիկ ըռէհան, [1]).
Էլնինք սարերը սէյրան [2]).
Էլի պարը բոլորաւ,
Եարս մէջը մոլորաւ,
Կալնայ քարին դուշ ելայ,
Սիրած եարիս դուշ ելայ։

Ընկերներով միասեղ,
Ման ես գալի ամեն տեղ,
Թէ որ հետս սէր ունիս,
Ա՛րի էրթանք հէրանց դեղ։

Էս սարը բարձր սար է,
Տակը զանձրուլու քար է,
Առաջս մէկ ու ճար է,
Հաքածը ըռուքեար է։

Գլոխս եմ դրել եարին,
Սիրաս է լիքը արին,
Եարիս եկած մընդամը,
Գրէք իմ խոցուած եարին։

Էս տներ պուճուր տներ,
Մէջին կար ոսկէ սըներ,
Սուն ու գերան բար պիտէր,
Սրտով սիրած եար պիտէր,

---

[1]). [2]). Իրաքանչիւր երկու տողից առաջ կրկնել։

Հայ տռալ Թագա-Թագա,
Բոյը Թամամ մին գազ ա,
Մէջն եմ դրել ձուաձեղ,
Որ գնեմ եարիս մազա։

Ջուրս տաք է ջուր բերէք,
Նրբմընու նուռ բերէք,
Էլ ու գինու Թամամ է,
Աղիս եարիս տուն բերէք։

Սօնայ եար։

Ես մի կանաչ խիար եմ,—Սօնայ եար [1].
Քու ջանին խիթիեար եմ,
Երթաս-երթաս հետ կայնիս,
Իմանաս բէլլու եար եմ։

Դռանս փակ չեմակալ,
Խնձոր քցեմ արի կալ,
Քրօջդ եարի հետը,
Ինձ արել էս քենակալ։

Հօլըմ հօլովլի զեադա։

Հօլըմ հօլովլի զեադա [2],
Ճրագ դնեմ լիացու,
Կրրի քեօբօղլու զեադա. [3],
Կարմիր խաւէն քիացու,
Ես քու մօրը հարսնացու,
Դու իմ մօրը փեսացու։

Բերգիս կոխրը ցել ունիմ,
Ալ արբիշում Թել ունիմ,

[1] «Սօնայ եարը» կրկնել ամէն մի տողի վերջը։

[2] Առաջին տողի սկիզբը կրկնել.

[3] Երկրորդ տողի սկիզբը կրկնել։

Թելիկ-մելիկ սարգաւազ,
Ես քեզանից մէյլ ունիմ։

Բարակ ձանպէն մտել եմ,
Կորցըրածս գտել եմ,
Սրտիս սիրածն ինձ տուէք,
Մի ասէք Թէ փտել եմ։

Ա՛յ պուճուր աղջիկ։

Ա՛յ պուճուր աղջիկ տալդամի մրի. [1].
Պուճուր աղջիկ ղալում ես,
Ջան պուճուր աղջիկ տալդամի մրի [2].
Մազերդ սղալում ես,
Խունջիկ-մունջիկ մի էգնի,
Ինձ առնելու կամ ունիս։

Նազիկ քաղեմ դեղին ա,
Իմ եարը ձեր տնէն ա,
Հէլ ու մեխակ չատ ունիմ,
Հրէս եարիս ձեռին ա։

Արեւը գնաց մտաւ,
Սիրած սիրածին գտաւ,
Թէզ արա, չէլի էրթանք,
Պահած մէյմէս գալ եղաւ։

Մեր տան հետև բաղչայ կայ,
Բաղչի միջին ռէհան կայ,
Ռէհանը քաղող պիտի,
Ծոցումը չամամ պիտի։

Բոբիկ մի քիւէ փուշ ա,
Եարիս պագն անուշ ա,
Ա՛յ աղջիկ հրեշտակ ես,
Լուսնեակ ու արեգակ ես։

[1]. [2]. Կրկնել իւրաքանչիւր տողի սկզբին։

Անց կենամ գետի կուռը,
Բաղեմ մի դաստալ նուռը,
Ո՞վ իմ սիրածն ինձ չիտալ,
Կը քաշեմ քեօխվի դուռը։

Ջուր է գնում արխումը,
Աբրէշումն է չարխումը։
Էն օրին էրնէկ կուտամ,
Ջամարդ կանգնես խալխումը։

Հօ՛յ նար։

Ծառի տակին էլ ունիմ,
Հօ՛լ նար, ջանըմ նա նալ [1].
Ալագեօզ նար, փխտան նար [2].
Ըռանք-ըռանք թել ունիմ,
Թելիք-մելիք սարկուակ,
Ես քու վրէդ սէր ունիմ։

Ջըրի միջի ձիլ խոտը,
Ջան տղի անուշ հոտը,
Ջրի միջին հաւուղ է,
Հագինդ ղանաւուզ է։

Ոչխարը էրել եմ դուզը,
Ջոգել եմ ղարագեօզը,
Աղլուխդ դրկէ նախշեմ,
Թափի տուր քեանքիլիդ թօզը։

Էս ձօրն ի վեր ծնեբակ,
Դու դլմանիս արեգակ,
Արեգակը դուս դալուս,
Մէկ էրթանք դարըղուս։

---

1). 2). Կրկնել խրաքանչիւր տողից յետոյ։

Էրթանք մեր բաղը...։

Գնացի ջուրը ջրին,
Վայ լէ լէ լէ լէ վայ լօ լօ լօ լօ [1].
Ոտս ընկաւ օձի լեղին,
Էրթանք մեր բաղը, անենք մեր խաղը [2].
Իմ հօրն ու մօրն ինչ ասեմ,
Ինձ տուին ղարիպ տղի։

Էս ճամպէքը ոլոր ա,
Ես քեզ տեսայ մոլոր ալ,
Մոլորիս մէկ ճար արա.
Ինձ էլ քեզ ընկեր արա։

Ձիուն եկաւ եկաւ գօտիկ,
Ալագեազ սարին մօտիկ,
Աղջիկ՛ դուն ինչ խորոտիկ,
Ձեռս քցի քու գօտիկ։

Տուն եմ չինել ղանանալ,
Գեառկու կուտամ դիվանալ,
Կուռդ մեկնի ջուր ինձ տուր,
Խմեմ սիրտս հովանալ։

Ինձի տար քու հ'րանց բաղ,
Ձեր վարդերին դրել չաղ,
Հէրդ ընձի ուղէ քեզ՛,
Աստըծուն կանեմ մատաղ։

Դօյնար ջան։

Դօյնար, դօյնար, դօյնար ջան [1].
Ծաղիկ ունիմ ալալ ա,
Դօն, դօն, դօնդիկն է, թագաւորի գանթիկն է [2].

1). 2). Կրկնել խրաքանչիւր տողից յետոյ։
1, .2). Կրկնել խրաքանչիւր տողից առաջ։

Ալա չի ալվալայ ա,
Եար բանեը լաւ կըլնի,
Բաց թողալն բալայ ա։

Ոչխարն էրեցի բակը,
Դէմ տուի սէլի ակը,
Վա՜յ օր իմ սիրածն տանի,
Զ'վայլէ գլխի թագը։

Կանաչ տոփուր մէյտան ա,
Տեսէք իմ եարը տունն ա,
Նոր գալած բեխից մեռնիմ,
Ոսկէ թէլի նման ա։

Թարաքեամէն իր օրէն,
Տուէք մինթանիս քեօրէն,
Մինթանիս քեօրէն լէն ա,
Իմ սիրած տղէն էն ա։

Հաբըրբան:

Հաբըրբան ջան է ջան [1]).
Աղջիկ անման ես,
Ամենէն գովական ես,
Հալալ կաթնակեր ըլնիս,
Էս գիշեր քովդ տանիս։

Գութան վարենք սահրով,
Քեզ թագըննեմ ճահրով,
Ինձ քեզանից ջահըլին,
Խանչալն ընկնի կողերով։

Սարի թրթնջուկ թաղա,
Ջաւզ ու մեխակ քեզ մաղա,
Ինձ պէս նաղանի աղջիկ,
Քեզ պէս տղին ո՞նց սազա։

[1]), Կրկնել իւրաքանչիւր տան սկզբին։

Սիրունիկ ջան, կայնի սէյր անեմ:

Ա՛յ աղջի հուր ես, մուր ես,
Ես ծարաւ եմ, դու ջուր ես,
Աղչի, ես որ չ'լինիմ,
Դու դար բէ դար կը լինես։

Բաղումը կար բաղբանչի,
Շուլին ածա ու կանչի,
Թափուն դառած դուրս եկան,
Մինն իմ եարին լման չի։

Աւճի եմ աւս քեղնէն,
Բուլբուլ եմ բաղս քեղնէն,
Մեռնիմ գերեզման մտնեմ,
Ձեռ կարէ դաւխ քեղնէն։

Ծաղիկ ունիմ նարնջի,
Ալ տղայ արի փնջի,
Իմ մերը քեզ աղջիկ չիտալ,
Քանի ման գաս եաւընջի։

Մեր դռանը ուռի ծառ,
Ոսկէ կապաւ վրէն թառ,
Էրթար ու դար չորօր տար,
Ալուան ծաղիկ տանել տար։

Հօյ նարէ:

Նախրատափին խնկի ծառ,
Խնձոր թալեմ արի տար,
Հօյ նարէ, Հօյ նարէ [1]),
Ձուխէս տամ, դու կարէ [2]),
Ուրբաղ չարաթ քեզ մօհլաթ,
Լոյս կիրակի արի տար։

[1]) [2]) Կրկնել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

Աղջիկ՝ անուշդ Մաւի,
Ճակատդ բոլոր շահի,
Թէ որ ինձի հար չէնես,
Վերադ կենեմ շատ դաւի։

Բաղի բոլորը պատ ա,
Հէրն ու մերն ինչ զատ ա,
Ես սիրել եմ, ես կառնեմ,
Վերն Աստուածն չըհատ ա։

Տղայ դնա կալը տես,
Պաղ աղբիւրի սալը տես,
Իմ հէրը քեզ աղջիկ չի տար,
Վախտին գլխիդ ճարը տես։

Սիրունը սիրունի յոդէն,
Սիրունի կապի քեօրէն,
Սիրուն ջան, Աստուած սիրես,
Մի հեռանա իմ մօտէն։

Տեղ եմ քցել փօթ կ՚գայ,
Բարձ եմ դրել սօթ կուգայ,
Միջի քնողին մեռնիմ,
Անուշ խնկահոտ կը գայ։

Ունջուխալու փունջուխալու իմ եարը։

Զուրն էլաւ երես-երես,
Ունջուխալի-փունջուխալի իմ եարը [1])
Բաղբրիկեան Աստուած սիրես,
Նայ նա նայ, նայ նա նայ, նայ նայ նայ [2]).
Դէմ Շորագեալ գնալուս,
Իմ եարս հետդ բերեաւ։

Ժամին գոնէն դուրս կ՚գաս,
Ճրագի պէս լուս կ՚տաս,
Ընձի մոնհան չենես,
Թէղ թէղ դու իմ մօտս դաս։

Ա՛յ տղայ. հուբ ես մուբ ես,
Ես ծարաւ եմ դու ջուր ես,
Մախմուրէ բանուած շոր ես,
Համբարձուայ դիշերն ուր ես։

Սարերը սրով գնաց,
Իմ եարս խռով գնաց,
Ոչ ղուշ եղաւ, ոչ կաղաւ,
Ձեռնէս թռաւ ու գնաց։

Դիլբար ջան...:

Դարբազի դուռը հով է,
Դիլբար ջան, դիլբար ջան, [1]).
Դիլբար ջան, դօշդ մի բանա, [2]).
Նշանլու սալդատ եմ, ես չեմ դիմանալ [2])։
Սիրուն աղջիկ՝ ինձ գովէ,
Կիրակի բան մի էնէ,
Իմ սիրտը արընծով է։

Ամպէլ ա ամդի տակին,
Ծունկս ծնկանդ տակին,
Ես քեզ որտեղ սիրեցի,
Մեխակի ծառի տակին։

Կայնել ես եառի վերայ,
Զինարի ծառի վերայ,
Փուսքիւլի ֆաս ես դրել,
Սատաֆ մազերիդ վերայ։

Էս դիշեր երազ տեսայ,
Արտերս վարած տեսայ,
Ամօթ քեզի, ա՛յ տղայ,
Քու եարը տարած տեսայ։

---

[1]). [2]). Կրկնել առաջին և երկրորդ տողերից յետոյ։

[1]). [2]). [3]). Կրկնել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

Ղարանֆիլս դեղին է,
Ձեռ քցածըս դեղինն է,
Միս ոսկոտէս որ ջոկեն,
Մէկ կտորս էն տղինն է։

Ա՜յ սար ու սէյրան։

Ա՜յ սար ու սէյրան ու եար, [1]).
Մարալ ու ջէյրան ու եար. [2]).
Ջաղացս ման եմ տուել,
Սիրել եմ ջան եմ տուել,
Օխտը տարի սէրութիւն,
Մէկ օր պայման եմ տուել։

Ծառայ տակին վար կանեմ,
Ջալ պըտուին քար կանեմ,
Իմ սիրածը ինձ տուէք,
Խնըրութինս թարկ կանեմ։

Կողբաչ քարերը մաղան ա,
Իմ եարն ընձի բաղան ա,
Ասին, եարդ հիւանդ ա,
Մարալ եղը մատաղ ա։

Սիրուն եարս նուռ բերեց,
Ամենքին էլ տուն բերեց,
Աստուած մեռնեմ դաղգեանցից,
Էս զուլումը ո՞նց բերեց։

Ջաղացնիս աջոյ կուռը,
Կը գընկայ միջի գիւղը,
Վայ իմ սիրած բիւլբիւլը,
Փաչեցին խանի դուռը։

Կալոյս թայը տակիս ա,
Ալ բաղդատին բկին ա,
Իջայ չայը ջուր խըմի,
Շէկ քեանքիւլ թեներիս ա։

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից առաջ։

Հա՜յ նուբար։

Հա՜յ նուբար, նուբար, նուբար [1]).
Իմ բոյ քու բոյ բարեներար. [2]).
Հա՜յ նուբար, նուբար, նուբար, [3]).
Սարերու ծաղիկ նուբար։ [4]).

Սիպտակ ձին նալն ինչ կենէ,
Սիրունը խալն ինչ կենէ,
Թեղի սիրող խիլեթը,
Գիւղնի մալն ինչ կենէ։

Ա՛յ տղայ դու բաղումն արի,
Ոտներդ չաղումն արի,
Էս թաղը զալմաղալ ա,
Ման տուր էն թաղումն արի։

Սարերը դուրս է գալու,
Արինը սիրտս է առել,
Հեռու տեղ ճամբորդ եմ,
Աչքերս չորս է գալու։

Կանաչ արտի քեանարը.
Ո՞վ է տեսել իմ եարը,
Բարաքի գլխի ջուրը,
Սարադաղան քաշենք սարը։

Ա՛յ տղայ, արի գնա,
Շաբիկդ տուր ու գնա,
Լըռամ-լըռամ չխտըկուի,
Վարդաջրեմ խտըկուի։

Ջաւր եմ ղարկել դարին,
Իրղար եմ տուել եարին,
Ի՞նչ կենեմ լաբաղանը,
Ինձ տուէք մին ու ճարին։

---

[1]). [2]). [3]). [4]). Այս դարձուածքները կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից առաջ։

Սիրուն է:

Երևան ափ նարս,
Բաղդատ խուրմափ նարս,
Շաքի, Շիրուան, Շամախի,
Թարվէզ քաղաքի նարս։

Ամպել ա ամպոց վրայ,
Ամպել ա եայլոց վրայ,
Ամպեր, Աստուած կ'սիրէք,
Դուք չ'գաք եարիս վրայ։

Սև փուշին ճիստ եմ քցել,
Կրակը սիրտս եմ քցել,
Էս օր չորս օր չեմ տեսել,
Իմ եարս միտս եմ քցել։

Վարդ եմ քաղել մաղերով,
Փունջ եմ կապել խաղերով,
Հրէս եկաւ իմ եարը,
Քէֆ ու սօլֆաթ անելով։

Ամպել ա յուտայ յուտայ,
Ձեռացդ կարմիր թութ ա,
Էն ալ ֆասով աղջիկը,
Ինձի տուել են բուտայ։

Պատի տակը տալգա է,
Էս ինչ անուշ ղայգա է,
Թողէք եարս առաջ գայ,
Ջանս ընդուր բաղալ ա։

Լուսնեակը ընձի ցորեկ,
Շիրուանու քեարվան բերէք,
Աղլուխս մուժաս կուտամ,
Եարիցս խաբար բերէք։

* *

Ծառի քոքը կանաչ է,
Եարը-եարին ճանանչ է,
Ինչքան որ նեղ տեղ-ընկնիս,
Սուրբ Կարապետին կանչէ։

Ա՛յ տղայ հուր ես-մուր ես,
Ես ծարաւ եմ, դու ջուր ես,
Արի գնանք ուխտ անենք,
Մեր դուշմանին խաղք անենք։

Կողքայ քամին բոլորաւ,
Եարիս բեխերն ոլորաւ,
Եարիս գրեցին սալդատ,
Սիրտս փորս մոլորաւ։

Ա՛յ տղայ իր անել տուր,
Մի մատը գիր անել տուր,
Ինձանից քեզ ճար չ'կայ,
Քեանքիւլդ վեր անել տուր։

Պուճուր աղջիկ սևուոր,
Հալղի գոները սալոր,
Գնամ մէրդ կանչըմա,
Թող ինձ չ'անէ մեղաւոր։

Վարանքիլ եմ տալ չունիմ
Գոչ իղխ եմ եար չունիմ,
Ջրերն եկաւ տուրընեք,
Գրող խեղդէ պառըներ։

Ջողացիս դուռը փոս ա,
Քարը քցիմ կը խօսա,
Կանչէ, կանչելուդ մեռնիմ,
Իմ նանուն աղիկ փեսայ։

Հո՜յ նար:

Աղջի՛ ճրագը լուս տուր,
Ջերիդ քիչմիշը դուրս տուր,
Ակլիդ նար ջան դուռը բաց,
Ոտներս ցըրտուն դնաց։

Ձեր լաղլի դուռը բաց ա,
Ոտներս չաղալ թաց ա,
Ինձանից հեռացել ես,
Աչքերս լիքը թաց ա։

Մուղնի գեօլը սեր սարը,
Մուղնի էրթող իմ եարը,
Թող էրթայ մուրադն առնի,
Ես դառնայ սիրածն առնի։

Գնացի չայը լուածք,
Սապօնս էր ոսկէ ջրած,
Իմ հէրն ու մէրը ինչ անեն,
Էս էր ճակատիս գրած։

Էղնինք սիրուն նար:

Մեչի միջի պաղ աղբիւր,
Տղայ արի տար քու քուր,
Քու քուրն ընձի հաւան չէ,
Տար ընձանէն, լաւին տուր։

Եայլի բոլոր կանաչ է,
Տունդ մեզի ճանաչ է,
Մեռնիմ չամամ ծծերիդ,
Իմ դարդս քեզի այան չէ։

Աղջի անունդ Էլլի,
Արի նստիր իմ կոխկիս,
Ես ու դու բաղում պխենք,
Ես չինարի դու նարգիզ։

Արեն առաւ գերանին,
Ես մեռնիմ Աւետրանին,
Ջուխտ աղունիկ դուրս եկան,
Կանանչ ճիւղը բերանին։

Սիպտակ ձին նալն ինչ կենէմ,
Վարսօս խալն ինչ կենէ,
Եարն, որ եարին սիրէ,
Ան ու լմն ինչ կենէ։

Էրկէն արար բեր ա,
Ձեռքդ կանանչ խիար ա,
Աղջի կուզեմ հաց ուտեմ,
Մինձ քաղ'մ դաստա արա

Էս ճամբից մէկ քոչ անցաւ,
Քոչը առաւ մէջ անցաւ,
Սիրտս մէկ կրակ ընկաւ,
Ոչ վառաւ, ոչ հանգաւ։

Քեասիբի քեարուան Մարօ ջան:

Ծաղիկ ծաղկեվանայ ես,
Ջինար Երեւանայ ես,
Տարէնը մի հետ կ՚գաս,
Մազեամ նուբար խանա ես։

Գիւլում գիւլլամ գիւլ չիչակ
Ես ու դու մնենք մի դօշակ,
Մինչեւ լոյս փչփըչանք,
Լուսէն լեռայ կըչկըչանք։

Բարակ ճանդէն մոել ես,
Կորցրածդ գտել ես,
Ձիթ արղալուխդ չմաշես,
Ընձի մտէտ քցել ես։

Գնացի ջուրը տեսայ,
Զաղլից եղնող տեսայ,
Ծլած բեխերուդ մեռնեմ,
Իմ մօր դու ադին փեսայ։

Դստիկու սարերը-դուման է:

Կաղըվըլանու ձորէն եմ,
Մեծ բաղի խնձորէն եմ,
Խնձոր եղել հասել եմ,
Բուլբուլի հետ խօսել եմ։

Դու նստել ես գերանին,
Դարդու չուխն բերանին,
Ոսկէ ղայթան եմ գործել,
Կարեմ ջեբիդ բերանին։

Տղայ հագինդ ալ կապով,
Հար-Եբ անցնես մեր դռնով,
Կերթամ կանեմ աղբօրս,
Կուգայ զարկէ խանչալով։

Ա՛յ տղայ սաս մ՚ասա,
Գտակիդ թափէն խաս ա,
Իմ մէրը ինձ քեզ չի տայ,
Իմ հօրս քըրթամ տաս։

Հով արէք սարեր ջան, հով արէք:

Հով արէք սարեր ջան, հով արէք [1].
Իմ դարդին դարման արէք, [2]).
Ղութնի դօշակ տակըս է,
Ղութնի եօրղան վըրէս է,
Խալի բարձը գըլխիս է,
Շէկ աղջիկը ծոցիս է։

Աղջի արի էս բղին,
Երկու ջէյրան բուրդ գզին,
Սիրած սիրածի չեն տայ,
Մեղքը հօրն ու մօր վըզին։

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից առաջ։

Երեան դիւքեան- դիւքեան,
Ձերմակ չուխէն տաքան,
Քեզի որ ես սիրեցի,
Դուշմըններս տրաքան։

Սև հաւի ձուն փոքր է,
Իմ եարը գեանջու կուռն է,
Գեանջա՛, քու սարը փուլ գայ,
Բալքի իմ եարը տուն գայ։

Ա՛յ տղայ օտար լինիս,
Սև հաւի կատար լինիս,
Ինձ մէկ խումար եար սիրէ,
Դու ճութ ու պատառ լինիս։

Հաբրբան:

Հաբըրրան, հաբըրբան, հաբըր-
բան քեզ ղուրպան, [1]).
Հաբըրրան օյ, օյ, հաբըրբան օյ,
օյ, [2]).
Սինամ սարեր օյ, օյ. [3]).
Աղջիկ, աղջիկ Հերիքնազ,
Վեր կաց ձեռդ ածէ սազ,
Մենք բիթունքս կանենք տազ,
Որ քեզանով անենք հազ։

Ուռի ես կռանալ մի,
Մեր դռնէն հեռանալ մի,
Նա՛ Աստուծոյ կ՚սիրես,
Սիրել ես մոռանալ մի։

Մէ եարմ ունիմ անուշ է,
Հալած արծաթէ ղուշ է,
Բաղերի միջին տեսայ,
Ես ասի թաւլան ղուշ է։

[1]). [2]). [3]). Հետևեալ տները երգել այս տեսակ։

Մեր բաղումը բաղպանչի,
Սալվի ծառին նման չի,
Շատ հարսն աղջիկ դուրս եկան
Ոչ մէկն եարիս նման չի։

Զուլֆ գուլթան սար կ՚րանի,
Շէգ աղջիկ հաց կ՚տանի,
Մէկ կերթայ մէկ կը կայնի,
Խելք ու իման կ՚տանի։

Լուսնի լուսնեակը ես եմ,
Ծովերի ձուկը ես եմ,
Գիշերուայ փախնող աղջիկ,
Հետից ընկերը ես եմ։

Սօնէ:

Ղարսայ ջուրը պաղ պաղ է,
Իմ եարս թափլի կ՚ուզէ,
Կարել է թափլու թելը,
Զարկել եմ չատմի ծէրը։

Զաղացիս դուռը տաշած,
Ալլուխիս գլուլը քաշած,
Մեռնեմ կեռ-կեռ ունքերիդ,
Ծուկէ ղալամով քաշած։

Պուճուր աղջիկ մի թունի,
Բարով քու մարդը մեռնի,
Բան չեմ ըսէ անէծք է,
Ոտներդ քամին տանի։

Ա՛յ օրօն, օրօն ծաղիկ,
Կարմիր ու տօրօն ծաղիկ,
Հարս ու աղջիկ մեծրել եմ,
Որ գան ու քաղեն ծաղիկ։

Ծառ եմ տնկել բիրաղի,
Գիշեր քնայ երազի,
Ընկերութիք, Աստուած կանչէք,
Ես էլ հանեմ մուրազի։

Բաղըմ ունիմ ղամուշ է,
Միջի մէյվէն անուշ է,
Միք մեղքրէ, մէր ու քուրս.
Սրտով սիրածն անուշ է։

Թառօն գնաց բանջրի,
Բանջար չելաւ խոտ էլաւ,
Խոտի մէջէն ճուտ էլաւ,
Ճո տը թաւ գողըն ընկաւ։

Ղաշանկ ես, Հերիքօ՛:

Ղաշանկ ես Հերիքօ՛, [1]),
Տնկող ես, Հերիքօ՛ [2]),
Էշխով ես, Հերիքօ՛ [3]).

Հերիք նմանըդ հօրդ ես,
Աչք ու քիթպատըդ մօրդ ես,
Սիրեցի բոլի առնեմ,
Ֆալաքը կտրեց մէջքս։

Շիմշիր տալ Շիրուանի,
Քամին թել-թել կը տանի,
Միք մեղքրէ մարիկներ,
Էս սէր եաման կը տանի։

Լուսնիակի լուսը ես եմ,
Քեղի սիրողը ես եմ,
Գիշերուայ քրնող եար,
Ծոծից ընկերը ես եմ։

Ապուր եմ եփել արի,
Ուտողի սիրտը դաղի,
Ես ու դու իրար սիրենք,
Թող դուշմանը կատաղի։

[1]). [2]). [3]). Կրկնել իւրաքանչիւր երկու տողից առաջ։

Էս սարը մառալին մնաց,
Գիւլը Անօրին մնաց,
Սիրեցի հալըը տարան,
Ընձի ինչ փալտալ մնաց։

Գնացի ջուրը տեսայ,
Շուշարանից գուռը տեսայ,
Իմ նանիս աղից փեսայ,
Գիւլդեսալ երեսդ տեսայ։

Կաքաւ եմ քարամիջում,
Կը կարդամ ձորամիջում,
Աստուած, իմ մուրազս տուր,
Էս գալով չարթու միջում։

Ամման Օսան ջան։

Ջաղացի առջին չիման,
Աման Օսան ջան, աման Օսան ջան, [1]).
Աղջըկան չկայ իման,
Օ՛ դաշանք եար ջան. [2]).
Եարը գրեցին տարան.
Մէ բերան չըսաւ աման։

Ջուրը առայ եկայ գարը,
Չը տեսայ Փիտան եարը,
Փիտան եարը ինձ տուէք,
Չը քաշեմ անօդարը։

Դարադալա արտ չունիմ,
Հալըը գիւնն գարտ չունիմ,
Դարդը ընձի փաթթել է,
Ջահիլ եմ խաբար չունիմ։

Յերկին գամը առել եմ,
Ղըռ ձին մէջը կապել եմ,
Ղըռ ձին ինչ կանէ նալը,
Սիրունն ինչ կանէ խալը։

Գիւլում կասեմ կը չարեմ,
Չըռալը կածեմ կը չարեմ,
Թամամ աշխարհ մա՛ն կուգամ,
Քեզնից լաւը կը ճարեմ։

Ճերմակ սարը մօտիկ է,
Ձիւնը եկել գօտիկ է,
Մեռնիմ իմ եարիս բոյին,
Տունըս տանըդ մօտիկ է։

Անցայ Արաղն էն փաթան,
Փռել եմ Թօփմ քեաթան,
Ով որ իմ սիրածն առնի,
Կարեմ աղիզի պատան։

Չինարի ծառ։

Կարմիր քարը տաշած է,
Բոյըս զալմով քաշած է,
Ես ինչ կէնեմ էդ բոյը,
Սիրտըս հալած մաշած է։

Ձեր բաղի դուռը բաց ա,
Ոտներդ շաղով թաց ա,
Եարիցդ հեռացել ես,
Աչքերդ լիքը թաց ա։

Աղջիկ-աղջիկ ալ աղջիկ,
Երեսդ խալ-խալ աղջիկ,
Էրնեկ էն օրին կըլնի,
Իմ քուրը քեզ տալ աղջիկ։

Մէ եարս ունիմ անուշ է,
Հալած արծաթէ գուշ է,
Աղջըկներին մէջ տեսայ,
Ես ասի թառլան գուշ է։

---

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

Ամբոնները համամ է,
Ենգի բիւրեր չամամ է,
Ես էն աղջկան կառնեմ,
Որ իւր սովդէն թամամ է։

Սար, սար, սարումն արի։

Այ տղայ հուրիկ մուրիկ,
Երեսդ նռան հատիկ,
Ի՞նչ վազդ ես քեզ կը տեսնեմ,
Համ Համբարձում, համ Զատիկ։

Էս սարերը խաղանայ,
Կանուչ հագնի թաղանայ,
Ոչ աչքս քեզի տեսնի,
Որ եարէքս թաղանայ։

Արալը-նըզանըմ գեամին,
Գեօքսիս ա տալիս քամին,
Ես մի զարիպ ջան ունիմ,
Հասրաթ եմ ծոծիդ համին։

Ամպել ա բութայ-բութայ,
Կերածդ կարմիր թութ ա,
Էն խաղ ըսաղ աղջիկը,
Բռնել եմ ընձի բուդայ։ (սի-
բական)

Մեծ արտումը փուշ կըլնի,
Ուռըն աղբրին դուշ կըլնի,
Ո՞ւր գնում ես թէղ արի,
Եարդ քեզ կարօտ կըլնի։

Ամպել ա լուլա-լուլա,
Եարս ինձ համար կ'ուլայ,
Շան տղայ հերիք հաչաս,
Մեր դռան բալաք թուլայ։

Ամբոնները համամ է։

Ամբոնները համամ է,
Ենգի բիւրեր չամամ է,
Ես էն աղջկան կառնեմ,
Որ իւր սովդէն թամամ է։

Սար, սար, սարումն արի։

Այ տղայ հուրիկ մուրիկ,
Երեսդ նռան հատիկ,
Ի՞նչ վազդ ես քեզ կը տեսնեմ,
Համ Համբարձում, համ Զատիկ։

Էս սարերը խաղանայ,
Կանուչ հագնի թաղանայ,
Ոչ աչքս քեզի տեսնի,
Որ եարէքս թաղանայ։

Արալը-նըզանըմ գեամին,
Գեօքսիս ա տալիս քամին,
Ես մի զարիպ ջան ունիմ,
Հասրաթ եմ ծոծիդ համին։

Ամպել ա բութայ-բութայ,
Կերածդ կարմիր թութ ա,
Էն խաղ ըսաղ աղջիկը,
Բռնել եմ ընձի բուդայ։ (սի-
բական)

Մեծ արտումը փուշ կըլնի,
Ուռըն աղբրին դուշ կըլնի,
Ո՞ւր գնում ես թէղ արի,
Եարդ քեզ կարօտ կըլնի։

Ամպել ա լուլա-լուլա,
Եարս ինձ համար կ'ուլայ,
Շան տղայ հերիք հաչաս,
Մեր դռան բալաք թուլայ։

Ինչ՝ եար ջան։

Արի եար ջան, արի առն, [1]։
Հաւէն ամպ է կ'ուզայ ձուն։ [2]։

Փոկը կորաւ էն արտէն,
Վառայ էվայ քու դարտէն,
Աղջի փոխէ էս դայտէն,
Ումուտ կտրեց չան գեատէն։

Մուղնըվայ գեօլը լողցայ,
Մուղնըվայ չուչպէն[3])գողցայ,
Եօթ տարի հիւընդցայ,
Եարս եկաւ լաւացայ։

Ամպէլ է, երկինք մութ է,
Աչխարքի վերջը փուտ է,
Թող իմ սիրածն ընձի տան,
Բիրատի տեղն տուտ է։

Սուրբ Կարապետ քու վանքը,
Ղազախի նախշուն թամբքը,
Արդ էնեմ թաղաւորին,
Անցել է հալու կեանքը։

Կերածս կարմիր թութ ա,
Ես կառնեմ նանս չի տայ,
Ադա, քու հոդուն մատաղ,
Ուրիշին իրխար մի տայ։

Զաչացս պատիկ-պատիկ,
Աչքերդ նռան հատիկ,
Ամեն քեզի տեսնելիս,
Համ Համբարձում, համ Զատիկ։

Կաբաւ թռնի քարերուն,
Ցելնի իջնի դարերուն,
Եարիս կանչեմ ջուր տանի,
Թուշը պաղեմ զրկեմ առն։

---

[1]). [2]). Կրկնել ամէն մի տողից առաջ։

[3]) Աւեստարան կամ խաչ փաթաթելու շոր։

Եարս մի տանէր եայլէն:

Սարերը լուս չ՚կայ,
Եարս մի տանէր եայլէն, [1]).
Նստել կուլամ չարս չկայ,
Աչքս կը մնայ ճանպէն [2]).
Սարերը ծաղկոտել էր,
Ոչխարը արկոտել էր։

Պուճուր աղջիկ դալում ես,
Մաղերդ ազալում ես,
Ընձի տեսնում լալում ես,
Յետեւ ընկնում դալում ես։

Սարերի սինձը ինչ է,
Կաթն ու բրինձը ինչ է,
Եարն որ եարին սիրէ
Խօսք ու զրիցն ինչ է։

Կայնի, եարս, կայնի գամ,
Կայնի էղնինք բարեկամ,
Կայնի, եարս, գալիս եմ,
Քրտնել եմ, լալիս եմ։

Աղջի անունդ Թաքուն,
Նստել ես հօրդ սաքուն,
Ինչխ չըխուռայ բոյ ունիս,
Եբանի եարիդ հոգուն։

Ելայ գնացի բէրը,
Քաշել եմ կաթի սերը,
Զ'տուրին հէրն ու մէրը,
Պարտական տէրտէրները։

---

[1]). [2]). Կրկնել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

Արի սիրական:

Էս օր Նորը Նորել է,
Արի սիրական եար ջան, [1]).
Եարիս եղը կորել է,
Գեարդանից տօլի մարջան, [2]).
Ով որ գտնէ թողն տայ,
Քեամարս կուտամ մուժտայ։

Գնա, գնա, քեզ հետ գամ,
Հետ քու չուչի ձէնին գամ,
Փաչիմ էղնիմ ու ջուր տամ,
Պաղմ առնեմ ու լետ գամ։

Պուճուր աղջիկ մի թունի,
Բարով քու մարդը մեռնի,
Ջեմ ղըմըչի անիծեմ,
Քամին չոքերդ տանի։

Նանէն մածուն ա մերել,
Փեսէկուն տուն ա բերել,
Անտէր մնար չալ կատուն,
Փեսեկու փայն ա կերել։

Արեր կեռ ու կամար,
Ես կը մեռնիմ քեզ համար,
Օխթը տարի դիմացայ,
Մենակ քու խաթեր համար։

Նանէն ընձի թակել է,
Դուռն երեսիս փակել է,
Ես նանիցս ջորել եմ,
Գիար ղուրպատ կորեմ եմ։

---

[1]). [2]). Կրկրել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

* * *

Պտեմ պտեմ աղջի ջան,
Կովը կթեմ աղջի ջան,
Գիշերը որ գաս ինձ մօտ,
Քե խըռըռեմ աղջի ջան։

Ման գալով ամեն լաւ տեղ,
Քաղենք ծաղիկ միատեղ,
Փնջեր կապենք մեր մէջ տեղ,
Խաղ անելով տանենք գեղ։

Մեր բարդուքը բարձր ա,
Սիրած եարս քաղցր ա,
Գնամ մօրս հարցրա,
Արի ինձի փախցրա։

Դէ տուր, դէ տուր աղջի ջան,
Ես քու խեղճ ղուլ աղջի ջան,
Էրուած սրտիս փափաքը,
Շուտ արա տուր աղջի ջան։

Էս սարը բարձր սար ա,
Միջին զարդեարի քար ա,
Մուղնըռուայ ջուրը սառն ա,
Մուղնի էրթողն իմ եարն ա։

Բալաբանները զարկին,
Կազարմէն սալդատ լցին,
Սալդատ զամի տուն չունէր,
Գիշեր անուշ քուն չունէր։

Ալին ալմալու գետայ:

Ձալէն ի վեր ծնէփակ,
Ալին ալմալու գետայ, ¹).
Շողակոլոլ արեգակ,
Զուխէգ չաքմալու գետայ, ²).

¹). ²). Կրկնել իւրաքանչիւր տողից յետոյ։

Արեգակին թև աղբեր,
Շաքեար կտրեմ կեր աղբեր։

Բարակ առու, զուլալ ջուր,
Գեաղմ թուլու ջուղաբ տուր.
Ծառին ըռի բարըդ տուր,
Սրտիս սիրած եարս տուր։

Ղըշլի բոլոր աղջի ջան,
Քարափ ու քօլ աղջի ջան,
Թէ դու ինձի չառնես,
Ընկնիս խօլեր աղջի ջան։

Ժամի բոլոր աւազ է,
Ուստայ ջուբէգ գիւվազ է,
Ժամը չինէ գլոխ բեր,
Վանքը մեզի մուրազ է։

Աղջի գիւղալ եար ունիս,
Հագիս կուրտաչկայ ունիս,
Հեռու գնամ ինձնից,
Երեսից ապուռ չունիս։

Մեր դռանը ուռի ծառ,
Մարճան բիւլբիւլ վրէն թառ,
Էրթար ու գար չորոր տար,
Կարմիր խնձոր թալեմ տար։

Սև ամպերը պարզում չէ,
Սիրտակ եայլուղ սալում չէ,
Եօթը տարի ալ հագնիմ,
Սիրտս սև է սալում չէ։

Վանքի բոլոր ալա է,
Մէջը լիքը վալա է,
Վանքի բոլոր ղամիշ է,
Քանի կանչեմ անուշ է։